

Statskassen uden en Gang at give Statskassen nogen Kompensation. Det kunde jeg aldrig gaa med til, og det glæder mig, at Udvalgets Flertal er gaaet med til at forandre denne Paragraf. Hvorvidt de 500,000 Kr. ville flaa til efter de Fordringer, der ville blive stillede, bliver ogsaa et Spørgsmaal, men her er i alt Fald den store Fordel, at Tilskuddet er limiteret. — Jeg kunde ønske, at der yderligere var blevet foretaget flere andre Ændringer ved Forslaget. Blandt andet vilde det have glædet mig, om § 6 var undergaaet en lignende Behandling som § 11. Den er faktisk ikke saa vanskelig og farlig som § 11, men det er alligevel en af de Paragraffer, der gøre mig mest ængstelig ved hele Loven, idet man her paa en Gang — noget, som man ikke hidtil har gjort — er kommen til at nævne forskellige Samfundsklasser her i Landet. Hidtil have vi talt om uformuende, formuende, rige o. s. v., men nogen saadan bestemt Klasse have vi ikke nævnt tidligere. Nu bliver det imidlertid flaaet fast, at de, som kunne blive Medlemmer af en anerkendt Sygekasse, maa være Arbejdere, Husmænd, Haandværkere, næringsdrivende og lavt lønede Bestillingsmænd. Ganste vist bliver der saa tilføjet: „— og andre med de nævnte i økonomisk Henseende lige stillede Mænd og Kvinder“, og det er ogsaa meget rigtigt; men jeg tror ikke, at den Tilføjelse kan fylde den Latune, som fremkommer. Dette at nævne disse Klasser af Medborgere er efter min Mening, om jeg maa bruge et saadant Ord, et saa socialistisk Forslag, at jeg ikke kan gaa med til det. Der kan sikkert findes smaa Bolsmænd, Bønder, Gaardmænd og Embedsmænd, som kunne trænge lige saa meget til at komme ind i Sygekassen, men som i Grunden ikke godt kunne komme ind i den, efter at disse Personer her ere nævnte. Jeg gør mig intet Haab om at faa Udvalget og endnu mindre det høje Ting paa min Side, og derfor skal jeg ikke komme nærmere ind paa det.

Der kunde ogsaa, som jeg bemærkede før, være flere Ting, som jeg gerne vilde have forandret ved dette Lovforslag, men jeg skal indskrænke mig til en ganste enkelt Paragraf, nemlig § 13. Som det høje Ting ved af Betænkningen, har jeg tilladt mig at stille et Ændringsforslag, der gaar ud paa,

at Paragraffen udgaar. Den ærede Ordfører lod til at være særdeles veltilfreds med Paragraffen. Det ved man, at jeg ikke er, og jeg skal nu tillade mig nærmere at motivere min Stilling til den. For det første forekommer det mig, at Bestemmelsen om disse Frikørsler til syge er aldeles ikke nødvendig. Som den ærede Ordfører rigtig bemærkede, have vi altid paa Landet ført ikke alene for Fattigfolk, men ogsaa for Smaaafolk. Jeg tror, jeg kan sige med Bestemthed, at det aldrig kan paavises, at et Menneske, som har været i Forlegenhed for at faa Læge eller Jordemoder hentet, ikke har kunnet faa dem hentede. Det kan jo nok tænkes og har vel ogsaa været Tilfældet enkelte Gange, at der har været et snæverhjørnet Menneske, som har nægtet en saadan Kørsel for syge, men det har i alt Fald da været saaledes, at den vedkommende, der har ønsket at faa Læge hentet, har kunnet søge mange i samme Kres, som i saa Tilfælde vilde hjælpe ham. Det forekommer mig derfor, at for det første er Paragraffen aldeles ikke nødvendig. Men dernæst medfører det, at denne Kørsel gaar over fra at være en frivillig Sag, som i Grunden var ganste fön — det faldt som sagt næsten intet Menneske ind at ville nægte det — fra at være en Opførelse til at blive en Tvang. Vi ophæve mere og mere det gamle patriarkalske Forhold paa Landet, og det tror jeg er en stor Fare i det hele taget, og jeg tvivler om, at det just er for de smaa, at det vil blive til Fordel. Der bliver nok sagt, at det er godt for dem, at de vide det ene og det andet, men til syvende og sidst er der dog en stor Mulighed for Opøsningen af det patriarkalske Forhold, som altid har hersket paa Landet, og at den Fare, som deraf vil følge, nærmest kommer til at gaa ud over de smaa. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det, det er naturligvis et Spørgsmaal, hvorom der kunde tales meget, og som for mig vilde have overmaade stor Interesse. Dette patriarkalske Forhold har hersket, og jeg tror, at det helst maa herse paa Landet, hvis de nuværende Forhold for vort Landbrug fremdeles skulle bestaa. Der maa være en vis Følelse mellem Husbonden og Landarbejderen af, at de trænge til hinanden, og maa hjælpe hinanden. Vi gaa stadig frem med Ordet Frihed